

ČRS - Správná manipulace s úlovkem, vyprošťování háčků a fotografování

Dne 23. března 2022 byl zveřejněn v aktualitách webových stránek ČRS, z. s., článek „**Správná manipulace s úlovkem, vyprošťování háčku a fotografování**“. Z článku citujeme:

„Příroda se začíná probouzet a jarní počasí táhne rybáře k vodě. I když skalní příznivci mají jistě již první výpravy letošního roku za sebou, hlavní sezóna teprve zaklepe na dveře. Protože bychom si měli bohatství, které nám naše vody nabízejí, patřičně chránit, připravili jsme pro Vás soubor obecných doporučení k tomu, jak postupovat při manipulaci s úlovkem, při vyprošťování háčků a případném fotografování úlovku. Pokud se totiž rozhodnete rybu vrátit zpět do rybářského revíru, měl by být použitý postup pro rybu co nejméně stresující tak, aby se ze zdolávání a následné manipulaci co nejdříve zotavila.

Co nejmenší a nejkratší kontakt s rybou

Pokud je možné rybu vůbec nevytahujeme z vody a rovnou ve vodě ji zbavíme háčku, případně ji rychle před puštěním vyfotografujeme (fotografování se budeme věnovat na konci tohoto příspěvku). Samozřejmě mohou nastat situace, kdy je lepší zejména větší úlovky, se kterými je složitější manipulace, podebrat a následně co nejrychleji vyprostit háček a rybu pustit zpět do vody.

K urychlení celého procesu nám mohou pomoci i háčky bez protihrotu. Kdo si na ně zvykne a přizpůsobí bezprotihrotému lovu svoji sestavu (měkčí pruty s parabolickou akcí), tomu nebudou ryby ani padat. Nemluvě o chvíli, kdy člověk poprvé sám zasekne a o výhodách bezprotihrotého háčku se přesvědčí doslova na vlastní kůži. Ovšem ani bezprotihroté háčky nemusí být v některých situacích tím nejlepším řešením. To platí zejména v případě lovu velkých kaprů, kdy protihrot háček zafixuje v rybích ústech a ten při dlouhém zdolávání ryby nezpůsobí větší poškození měkké kapří tlamky. Ovšem při lovu drobnějších kaprovitých ryb, lososovitých a dravých ryb jsou přínosy háčku bez protihrotu naprosto jednoznačné a doporučujeme je s ohledem na minimální poškození ryb používat.

K rychlému vyproštění háčku pomůže mít vyprošťovač háčku umístěný vždy na stejném místě (na vestě, na vidličce, v kapse...). V případě lovu na položenou a na plavanou se vyplatí mít u sebe oba typy vyprošťovačů, jak peán, tak obústek, a hlavně se naučit s oběma nástroji pracovat. U lovu dravých ryb můžeme naopak ocenit speciální kleště.

Vždy s mokrou rukou

Ryba má citlivou pokožku, kterou tvoří jen několik vrstev buněk a při jejím porušení hrozí infekce a úhyn ryby. Proto před každou manipulací s rybou namočíme ruce do vody. To je železné pravidlo, o kterém by se nemělo diskutovat. Starší rybáři, které bolí záda, používají za tímto účelem kbelík s vodou a nad kbelíkem často vyprošťují rybu, aby v případě vyklouznutí padla do vody a ne na zem. Jiní používají molitanovou houbu, kterou mají přivázanou na provázku a v případě potřeby ji vhodí do vody a mohou si s ní otřít ruce.

V souvislosti s uchopením ryby do ruky se vyplatí připomenout dobře ostříhané nehty. Nejde ani zdaleka o náš líbivý vzhled, ale jestliže ryba sklouzává, člověk má tendenci instinktivně sevřít stisk a v té chvíli můžeme rybě uškodit, byť nechtěným zarytím nehtů do pokožky. Podobně může rybě uškodit přílišné sevření měkké břišní partie, to se stává často při úchopu za hlavou.

Když podložku, tak mokrou

Pokud vyndáváme rybu na břeh, nezapomeňme na řádně navlhčenou podložku. U plovoucích podložek můžeme provést vyproštění háčku i fotografování přímo na hladině, nebojme se jít za rybou do vody.

Rybu lze fotit i na vzplývajících trsech měkkých vodních rostlin položenou ve vodě. Hezké fotky vznikají, jestliže rybu držíme v rukou, břichem ponořenou ve vodě. Je třeba zmínit, že v nouzi může namísto podložky použít i určitá provizorní řešení: svetrem podložené pončo nebo pláštěnku politou vodou, namočené neopreny, namočenou karimatku a podobně. K tomu přidáme malý tip: zaschlý sliz lze odstranit kombinací vody a soli a potom teprve s pomocí mýdla. Trvá-li vyprošťování háčku déle, můžete rybu polévat vodou, nebo ji nechat částečně znovu zotavit namočením v podběráku. Rybu bychom nikdy neměli nechat válet v písku, jednak vypadá na fotce jako obalovaný řízek, ale především jí to doslova může stát život, neboť můžeme rybám poškodit ochrannou vrstvu hlenu a citlivou pokožku. Ze stejných důvodů není vhodné pokládat ryby na sníh a led.

Nezvedat

Ryba má odlehčenou kostru, neboť ji nadlehčuje vodní prostředí a část opory těla přebírá i plynový měchýř. Jestliže rybu zvedneme, gravitace působí na její vnitřnosti, mačká je, a to rybě může ublížit. Není proto dobré rybu zvedat do výšky, ale nechat ji, pokud možno břichem ve vodě nebo opřenou o podložku. Rovněž není vhodné zvedat rybu z vody za čelist, jak to často vidíme u některých *expertů* na lov okounů. Úchop za čelist je možný, ale druhá ruka má vždy pomáhat rozložit hmotnost ryby.

Zakryté oko

Nezkušené rybáři často čekají, až se ryba na podložce *vyskáče*, tedy vyčerpá, a poté pořídí fotografii. Zkušenější již ví, že když rybě zakryjeme oči (namočenou rukou, mokrým hadříkem, namočeným listem), většinou rychle přestane poskakovat a zklidní se. Pak stačí připravit fotoaparát či mobil, odkrýt oko a rychle exponovat. Rychlejšímu vyjmutí háčku napomůže i podržení ryby *břichem vzhůru*.

Rybu neházíme zpět do vody z výšky

Ryba není brambor a má citlivé sluchově-rovnovážné ústrojí i vnitřní orgány. Mějme to vždy na paměti a místo, kde budeme rybu zdolávat a případně následně vypouštět plánujme již před započatím rybolovu. V případě strmého břehu použijme jak pro vylovení, tak především pro vypouštění dostatečně dlouhý a kapacitní podběrák.

Rybu vracíme vodě zotavenou

Před vypuštěním ryby zpět zvažme, zda je dané místo k vypuštění vhodné. Je-li voda zakalená po předchozím boji nebo příliš teplá a bez kyslíku, snažme se zvolit, pokud to možnosti a lovná metoda dovolí, jiné místo o kus dále. Platí to především za teplých, slunných dnů, kdy se může pobřežní vrstva vody prohřát na teploty, které zotavení ryby zrovna nesvědčí. Jeli ryba po boji unavená, nenecháme ji ležet na boku, zapíchnutou v bahně nebo mezi kořeny, neodhazujeme ji do dálí, *neodšťoucháme* ji od břehu násadou podběráku.

Jak na to? Rybu uchopíme za ocasní násadec a pohybujeme s ní pomalu dopředu a dozadu, aby ji voda omývala skřele až do chvíle, než se zotaví a sama vyplave z našich rukou. Pozor, může to chvíli trvat, nenechme se tím odradit.

Nikdy cíleně nelovíme ryby v době hájení

Pro méně zkušené rybáře může být lákavé lovit ryby, které jsou najednou tak hezky zkoncentrované v určitých partiích revíru, nebo které se podezřele dlouho zdržují na jednom místě. Lovit ryby na místech, kde se shromáždily k výtěru, tedy na trdlištích, je nejen proti pravidlům rybolovu a rybářské etice, ale i tak trochu proti lidskosti. Dopřejme našim rybám tu nezbytnou trochu soukromí a intimity, mohou se nám pak odměnit potomstvem, které nám bude dělat radost v následujících letech.

Neetická je jistě i jakákoli nadbytečná manipulace s rybami (včetně jejich fotografování), které jsou (byť ne cíleně) uloveny v době jejich hájení. Dvojnásob to platí u citlivějších druh ryb. Často se poslední dobou setkáváme s fotografiemi pstruhů obecných ulovených v době hájení, přičemž každé prodlení s vypouštěním zpět do revíru je pro takovou rybu velmi stresující. Zkusme v těchto případech upřednostnit vzpomínku v srdci před fotkou ryby na sociální síti.

Na závěr přidáváme pár tipů pro samotné fotografování

V první řadě platí pravidlo, že čím kratší dobu rybu fotíme, tím je větší šance na její dobrou regeneraci. Je třeba si uvědomit, že ryba je vždy již vystresovaná samotným zdoláváním a dalším časem mimo vodní prostředí jí rozhodně nepomáháme. Je samozřejmé, že vysoká teplota vzduchu stres ryby focené mimo vodní prostředí ještě více prohlubuje a snižuje se tak šance na její dobrou rekonvalescenci. Tím pádem je vždy nejlepší fotografii pořídit bez toho, že bychom rybu celou vyndávali z vody.

Jestliže se hladina leskne a část rybiho těla tak pod hladinou není vidět, mohou majitelé fotoaparátu s výměnnými objektivy použít vhodně natočený polarizační filtr. Nejen, že při vhodném nastavení odstraní nežádoucí lesky, ale zlepší i kvalitu barevného podání fotografie. Majitelé fotoaparátů, které neumožňují instalaci filtrů a ti, kdo fotí pomocí mobilu, mohou vyzkoušet focení přes polarizační brýle, což někdy přinese dobrý výsledek. Fotíme-li rybu při boji, ve skoku apod., polarizační filtr si většinou nemůžeme dovolit, protože ubírá část světla jdoucího na čip, a díky tomu mohou být pořízené snímky neostře.

Je jasné, že když se ryba zdolává, létá zpravidla voda na všechny strany. Budme na to připraveni a v kapse mějme v záloze měkkou utěrku k otření objektivu. K čemu je nám dobrý objektiv za desítky tisíc, když je na něm kapka vody. A především papírové kapesníky, které máme jinak většinou po ruce, nejsou k utírání většiny objektivů a filtrů vhodné, mohou je poškozovat.

Plánujeme-li noční rybolov, pamatujme na dostatečně výkonný blesk, popř. nástavec (tzv. softbox), který zajistí lepší distribuci světla v prostoru, nebo je možné fotit odrazem. Zasakovat rybu jen proto, abychom počkali na denní světlo kvůli lepší fotografii, je zbytečným hazardováním s životem ryby. Dobře pořízená noční fotografie má mnohem větší kouzlo. Blesk se nám kupodivu může hodit i za parného letního dne, kdy nám může pomoci, když fotíme v protisvětle, tedy proti sluníčku. Ryba nebo postava rybáře focená s bleskem nebude v takové situaci tmavá, ale naopak bude vypadat přirozeně, zatímco voda a příroda kolem si zachová své přirozené barvy.

Přejeme Vám při lovu ryb mnoho krásných zážitků.

Za ČRS Pavel Vrána, Lukáš Mareš a Roman Heimlich“

Přílohy:

- S většími úlovky je vhodné manipulovat pouze ve vodě a použít podběrák,
- Při manipulaci s rybou v ruce pozor na přílišný stisk břišní dutiny,
- Fotografie ryby pořízená přímo ve vodě snižuje riziko úhynu ryby,
- Dobrý rybář musí pro rybu i do vody skočit,
- Jestliže nám to technika umožňuje, vyplatí se vyfotit úlovek i pod hladinou,
- Při focení ryb pod hladinou nám bude polarizační filtr velkým pomocníkem,
- Noční fotka pořízená s bleskem má své kouzlo